

1776**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA**

z dnia 19 grudnia 2001 r.

w sprawie kategorii prac geologicznych, kwalifikacji do wykonywania, dozorowania i kierowania tymi pracami oraz sposobu postępowania w sprawach stwierdzania kwalifikacji.

Na podstawie art. 31 ust. 2 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 27, poz. 96, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, Nr 111, poz. 726 i Nr 133, poz. 885, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 109, poz. 1157 i Nr 120, poz. 1268 oraz z 2001 r. Nr 110, poz. 1190 i Nr 115, poz. 1229) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) kategorie prac geologicznych,
- 2) kwalifikacje ogólne i zawodowe wymagane od osób wykonujących, dozoruujących i kierujących określonymi kategoriami prac geologicznych,
- 3) sposób postępowania w sprawach stwierdzania kwalifikacji,
- 4) tryb powoływania komisji egzaminacyjnych, skład komisji egzaminacyjnej do sprawdzenia wiadomości kandydatów oraz zakres wiadomości podlegających sprawdzeniu,
- 5) wysokość opłat związanych ze stwierdzeniem kwalifikacji, sposób ich uiszczenia oraz wysokość wynagrodzenia członków komisji egzaminacyjnej.

§ 2. 1. Ustala się kategorie prac geologicznych w zakresie wykonywania, dozorowania i kierowania pracami geologicznymi:

- 1) kategoria I: Poszukiwanie i rozpoznawanie złóż ropy naftowej i gazu ziemnego,
- 2) kategoria II: Poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin podstawowych i pospolitych oraz metanu z węgla kamiennego, z wyłączeniem złóż ropy naftowej i gazu ziemnego, solanek, wód leczniczych i termalnych,
- 3) kategoria III: Poszukiwanie i rozpoznawanie złóż kopalin pospolitych, z wyłączeniem solanek, wód leczniczych i termalnych,
- 4) kategoria IV: Poszukiwanie i rozpoznawanie zasobów wód podziemnych, solanek, wód leczniczych i termalnych oraz określanie warunków hydrogeologicznych dla projektowania odwodnień dla wydobywania kopalin ze złóż, wtfaczania wód do górotworu, projektowania odwodnień budowlanych otworami wiertniczymi, projektowania inwestycji mogących zanieczyścić wody podziemne, magazynowania lub składowania na powierzchni lub w górotworze substancji albo odpadów, ustanawiania

obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych, zakończenia odwadniania lub zmiany poziomu odwadniania likwidowanych zakładów górniczych,

- 5) kategoria V: Poszukiwanie i rozpoznawanie zasobów wód podziemnych oraz określanie warunków hydrogeologicznych dla projektowania odwodnień budowlanych otworami wiertniczymi, projektowania inwestycji mogących zanieczyścić wody podziemne, magazynowania lub składowania na powierzchni lub w górotworze substancji albo odpadów, ustanawiania obszarów ochronnych zbiorników wód podziemnych,
- 6) kategoria VI: Ustalanie warunków geologiczno-inżynierskich dla potrzeb zagospodarowania przestrzennego i posadawiania obiektów budowlanych, w tym zakładów górniczych i budownictwa wodnego, magazynowania substancji oraz składowania odpadów w górotworze i na powierzchni ziemi,
- 7) kategoria VII: Ustalanie warunków geologiczno-inżynierskich dla potrzeb zagospodarowania przestrzennego i posadawiania obiektów budowlanych, z wyłączeniem posadawiania obiektów budowlanych zakładów górniczych oraz budownictwa wodnego,
- 8) kategoria VIII: Wykonywanie prac kartografii geologicznej wraz z projektowaniem i dokumentowaniem tych prac, z wyjątkiem map sporządzanych w ramach pozostałych kategorii prac geologicznych,
- 9) kategoria IX: Kierowanie i wykonywanie w terenie badań geofizycznych, a w zakresie badań sejsmicznych i geofizyki wiertniczej, także przy użyciu materiałów wybuchowych, wraz z projektowaniem i dokumentowaniem tych badań,
- 10) kategoria X: Kierowanie i wykonywanie w terenie badań geofizycznych wraz z projektowaniem i dokumentowaniem tych badań, z wyłączeniem badań sejsmicznych i geofizyki wiertniczej.

2. Ustala się kategorie prac geologicznych w zakresie dozoru prac geologicznych i kierowania robotami geologicznymi:

- 1) kategoria XI: Wykonywanie czynności dozoru geologicznego nad pracami geologicznymi, z wyjątkiem badań geofizycznych,
- 2) kategoria XII: Kierowanie w terenie robotami geologicznymi wykonywanymi poza granicami obszaru górniczego lub wykonywanymi bez użycia materiałów wybuchowych albo gdy projektowana głębokość wyrobiska nie przekracza 100 m.

§ 3. O stwierdzenie kwalifikacji do wykonywania, dozoru i kierowania pracami geologicznymi kategorii I może ubiegać się osoba, która posiada dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunkach geologia lub górnictwo i geologia, odbyła co najmniej trzyletnią praktykę zawodową w zakresie dozoru prac geologicznych, dotyczących poszukiwania i rozpoznawania złóż ropy naftowej i gazu ziemnego oraz przy sporządzaniu projektów prac geologicznych i dokumentacji geologicznych.

§ 4. O stwierdzenie kwalifikacji do wykonywania, dozoru i kierowania pracami geologicznymi kategorii II może ubiegać się osoba, która posiada dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunkach geologia lub górnictwo i geologia, odbyła co najmniej trzyletnią praktykę zawodową w zakresie dozoru prac geologicznych oraz przy sporządzaniu projektów prac geologicznych i dokumentacji geologicznych, związanych z poszukiwaniem i rozpoznawaniem złóż kopalin, w tym metanu z węgla kamiennego.

§ 5. O stwierdzenie kwalifikacji do wykonywania, dozoru i kierowania pracami geologicznymi kategorii III może ubiegać się osoba, która posiada dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunkach geologia lub górnictwo i geologia, odbyła co najmniej trzyletnią praktykę zawodową w zakresie dozoru prac geologicznych oraz przy sporządzaniu projektów prac geologicznych i dokumentacji geologicznych związanych z poszukiwaniem i rozpoznawaniem złóż kopalin.

§ 6. O stwierdzenie kwalifikacji do wykonywania, dozoru i kierowania pracami geologicznymi kategorii IV może ubiegać się osoba, która posiada dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunkach geologia lub górnictwo i geologia, odbyła co najmniej trzyletnią praktykę zawodową w zakresie dozoru prac geologicznych oraz przy sporządzaniu projektów prac geologicznych i dokumentacji geologicznych związanych z poszukiwaniem i rozpoznawaniem zasobów wód podziemnych, solanek, wód leczniczych i termalnych oraz z określaniem warunków hydrogeologicznych, w tym dla projektowania odwodnień dla wydobywania kopalin ze złóż, wtłaczania wód do górotworu, magazynowania lub składowania na powierzchni lub w górotworze substancji albo odpadów, i związanych z zakończeniem odwadniania lub zmianą pozo-

mu odwadniania likwidowanych zakładów górniczych.

§ 7. O stwierdzenie kwalifikacji do wykonywania, dozoru i kierowania pracami geologicznymi kategorii V może ubiegać się osoba, która posiada dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunkach geologia lub górnictwo i geologia, odbyła co najmniej trzyletnią praktykę zawodową w zakresie dozoru prac geologicznych oraz przy sporządzaniu projektów prac geologicznych i dokumentacji geologicznych związanych z poszukiwaniem i rozpoznawaniem wód podziemnych, a także przy określaniu warunków hydrogeologicznych.

§ 8. O stwierdzenie kwalifikacji do wykonywania, dozoru i kierowania pracami geologicznymi kategorii VI może ubiegać się osoba, która posiada dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunkach geologia lub górnictwo i geologia, odbyła co najmniej trzyletnią praktykę zawodową w zakresie dozoru prac geologicznych, w laboratorium mechaniki gruntów oraz przy sporządzaniu projektów prac geologiczno-inżynierskich i dokumentacji geologiczno-inżynierskich dla potrzeb zagospodarowania przestrzennego, posadawiania obiektów budowlanych, w tym zakładów górniczych i budownictwa wodnego, oraz magazynowania lub składowania substancji albo odpadów w górotworze lub na powierzchni ziemi.

§ 9. O stwierdzenie kwalifikacji do wykonywania, dozoru i kierowania pracami geologicznymi kategorii VII może ubiegać się osoba, która posiada dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunkach geologia lub górnictwo i geologia, odbyła co najmniej trzyletnią praktykę zawodową w zakresie dozoru prac geologicznych, przy sporządzaniu projektów prac geologiczno-inżynierskich i dokumentacji geologiczno-inżynierskich oraz w laboratorium mechaniki gruntów.

§ 10. O stwierdzenie kwalifikacji do wykonywania, dozoru i kierowania pracami geologicznymi kategorii VIII może ubiegać się osoba, która posiada dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunkach geologia lub geografia i odbyła co najmniej trzyletnią praktykę zawodową przy wykonywaniu prac kartograficznych związanych z projektowaniem, dozowaniem i sporządzaniem map geologicznych.

§ 11. O stwierdzenie kwalifikacji do wykonywania, dozoru i kierowania pracami geologicznymi kategorii IX może ubiegać się osoba, która posiada:

- 1) dyplom ukończenia studiów wyższych technicznych na kierunku górnictwo i geologia oraz odbyła co najmniej dwuletnią praktykę zawodową w zakresie terenowych badań geofizycznych i dokumentowania ich wyników lub
- 2) dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunkach geologia lub fizyka i odbyła co najmniej sześcioletnią praktykę zawodową w zakresie terenowych badań geofizycznych i dokumentowania ich wyników.

§ 12. O stwierdzenie kwalifikacji do wykonywania, dozoru i kierowania pracami geologicznymi kategorii X może ubiegać się osoba, która posiada:

- 1) dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunku górnictwo i geologia oraz odbyła co najmniej dwuletnią praktykę zawodową w zakresie badań geofizycznych lub
- 2) dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunkach geologia lub fizyka i odbyła co najmniej czteroletnią praktykę zawodową w zakresie wykonywania terenowych badań geofizycznych i dokumentowania ich wyników.

§ 13. O stwierdzenie kwalifikacji do wykonywania czynności dozoru geologicznego nad pracami geologicznymi kategorii XI może ubiegać się osoba, która posiada co najmniej świadectwo dojrzałości oraz tytuł technika geologa lub ukończone studia wyższe obejmujące nauki geologiczne i odbyła przynajmniej roczną praktykę zawodową przy wykonywaniu robót geologicznych.

§ 14. O stwierdzenie kwalifikacji do kierowania w terenie robotami geologicznymi kategorii XII może ubiegać się osoba, która posiada:

- 1) dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunkach geologia lub górnictwo i geologia oraz odbyła co najmniej roczną praktykę zawodową przy wykonywaniu wierceń lub
- 2) świadectwo dojrzałości oraz tytuł technika geologa lub technika górnika, lub technika wiertnika oraz odbyła co najmniej dwuletnią praktykę zawodową przy wykonywaniu wierceń.

§ 15. Pracownikom organów administracji geologicznej i nadzoru górniczego, zatrudnionym przy sprawdzaniu, ocenie, przyjmowaniu lub zatwierdzaniu projektów prac geologicznych, dokumentacji geologicznych i mierniczo-geologicznych, zalicza się okresy wykonywania tych prac do praktyki zawodowej wymaganej rozporządzeniem.

§ 16. Stwierdzenie kwalifikacji do wykonywania, dozoru i kierowania pracami geologicznymi, zwanych dalej „kwalifikacjami”, następuje po ustaleniu spełnienia wymagań określonych w § 3—15 oraz złożeniu z wynikiem pozytywnym egzaminu ze znajomości przepisów prawa geologicznego i górniczego, prawa wodnego lub prawa budowlanego, przepisów prawa w dziedzinie ochrony środowiska w zakresie niezbędnym do wykonywania prac geologicznych, a także wykazaniu umiejętności praktycznego zastosowania wiedzy zawodowej.

§ 17. 1. Stwierdzenie kwalifikacji następuje na wniosek osoby ubiegającej się o stwierdzenie tych kwalifikacji.

2. Wniosek o stwierdzenie kwalifikacji zawiera:

- 1) imię, nazwisko, miejsce zamieszkania i adres wnioskodawcy,
- 2) określenie rodzaju kwalifikacji, o których stwierdzenie ubiega się wnioskodawca.

3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, dołącza się:

- 1) uwierzytelniony odpis dyplomu ukończenia studiów wyższych bądź świadectwa lub dyplomu ukończenia szkoły,
- 2) wykaz projektów i dokumentacji geologicznych, przy wykonywaniu których wnioskodawca brał udział,
- 3) życiorys zawierający opis przebiegu pracy zawodowej, uwzględniając rodzaj kwalifikacji, o których stwierdzenie ubiega się wnioskodawca, wraz z dokumentami potwierdzającymi przebieg pracy zawodowej.

4. Wykaz, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, powinien być potwierdzony przez pracodawcę wnioskodawcy i zawierać:

- 1) tytuły oraz rok wykonania projektów i dokumentacji geologicznych,
- 2) określenie charakteru i stopnia udziału wnioskodawcy w wykonywaniu projektów i dokumentacji geologicznych,
- 3) wskazanie nazw i adresów organów, które zatwierdziły lub przyjęły projekty i dokumentacje geologiczne.

§ 18. 1. Egzamin o stwierdzenie kwalifikacji, zwany dalej „egzaminem”, przeprowadza:

- 1) Główna Geologiczna Komisja Egzaminacyjna, działająca przy ministrze właściwym do spraw środowiska, w zakresie stwierdzenia kwalifikacji do wykonywania, dozoru i kierowania pracami geologicznymi kategorii I—X,
- 2) okręgowe geologiczne komisje egzaminacyjne, działające przy Wojewodach:
 - a) Dolnośląskim — dla osób zamieszkałych na terenie województw: dolnośląskiego, lubuskiego, opolskiego i wielkopolskiego,
 - b) Małopolskim — dla osób zamieszkałych na terenie województw: małopolskiego, podkarpackiego, śląskiego i świętokrzyskiego,
 - c) Mazowieckim — dla osób zamieszkałych na terenie województw: mazowieckiego, łódzkiego, lubelskiego i podlaskiego,
 - d) Pomorskim — dla osób zamieszkałych na terenie województw: pomorskiego, kujawsko-pomorskiego, warmińsko-mazurskiego i zachodniopomorskiego

— w zakresie stwierdzenia kwalifikacji do dozoru prac geologicznych i kierowania robotami geologicznymi kategorii XI i XII.

2. Przewodniczącego i członków Głównej Geologicznej Komisji Egzaminacyjnej i okręgowych geologicznych komisji egzaminacyjnych minister właściwy do spraw środowiska powołuje spośród specjalistów z dziedziny prawa geologicznego i górniczego oraz posiadających ukończone studia wyższe na kierunkach geologia, górnictwo i geologia, prawo lub budownictwo.

3. Komisje egzaminacyjne przeprowadzają egzami-ny w zespołach egzaminacyjnych, w składach trzyoso-bowych.

4. Przewodniczącego i członków zespołów egzami-nacyjnych, o których mowa w ust. 3, powołuje Prze-wodniczący Głównej Geologicznej Komisji Egzamina-cyjnej.

5. W skład zespołu egzaminacyjnego wchodzi:

- 1) przewodniczący zespołu egzaminacyjnego lub wy-znaczony przez niego członek zespołu pełniący funkcję przewodniczącego,
- 2) członkowie wyznaczeni przez przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego, posiadający odpowied-nie przygotowanie zawodowe w kategorii, w której ma nastąpić stwierdzenie kwalifikacji,
- 3) sekretarz.

§ 19. O terminie i miejscu egzaminu zawiadamia się wnioskodawcę co najmniej na 30 dni przed wyznaczo-nym dniem egzaminu.

§ 20. 1. Osoba ubiegająca się o stwierdzenie kwali-fikacji jest obowiązana do uiszczenia opłaty związanej ze stwierdzeniem kwalifikacji w wysokości 12,5% prze-ciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w kwartale poprzedzającym miesiąc, w którym odbędzie się egzamin — ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Pol-ski” — za każdą kategorię prac geologicznych.

2. Opłata, o której mowa w ust. 1, przekazywana jest na rachunek dochodów budżetu państwa, zgodnie z przepisami w sprawie szczegółowego sposobu wyko-nywania budżetu państwa.

3. Opłatę należy uiścić na rachunek bankowy lub gotówką do kasy urzędu właściwego organu admini-stracji geologicznej, przy którym działa komisja egza-minacyjna, po otrzymaniu zawiadomienia o terminie egzaminu, o którym mowa w § 19. Osoby ubiegające się o stwierdzenie kwalifikacji przedstawiają dowód wpłaty przed przystąpieniem do egzaminu.

§ 21. 1. Egzamin jest formą oceny posiadanych wia-domości i umiejętności w zakresie określonym w § 16.

2. Egzamin przeprowadza się oddzielnie dla każdej kategorii prac geologicznych.

3. Zakres przedmiotowy egzaminu dostosowuje się do kategorii prac geologicznych, w której ma nastąpić stwierdzenie kwalifikacji.

4. Szczegółowy program egzaminu udostępnia się osobom ubiegającym się o stwierdzenie kwalifikacji.

5. Egzamin składa się z dwóch etapów: pisemnego, przeprowadzonego w formie testu, i ustnego.

6. Do etapu ustnego dopuszcza się osoby, które w etapie pisemnym odpowiedziały poprawnie na co najmniej 75% pytań.

7. Wynik egzaminu określa się jako „pozytywny” albo „negatywny”.

8. O wyniku egzaminu zespół egzaminacyjny roz-strzyga większością głosów.

9. Z przeprowadzonego egzaminu sporządza się protokół, który podpisują przewodniczący, członkowie i sekretarz zespołu egzaminacyjnego.

10. Dokumentację z przeprowadzonego egzaminu przewodniczący zespołu egzaminacyjnego przedkłada niezwłocznie organowi administracji geologicznej wła-sciwemu do stwierdzenia kwalifikacji.

§ 22. 1. Nieprzystąpienie do egzaminu w wyznaczo-nym terminie bez uzasadnionej przyczyny uważa się za odstąpienie od egzaminu.

2. Odstąpienie od egzaminu powoduje zwrot złożo-nych dokumentów. Opłata, o której mowa w § 20 ust. 1, nie podlega zwrotowi.

3. Ponowne dopuszczenie do egzaminu wymaga złożenia nowego wniosku oraz uiszczenia opłaty, o któ-rej mowa w § 20 ust. 1, chyba że nieprzystąpienie do egzaminu nastąpiło z uzasadnionej przyczyny.

4. W przypadku nieprzystąpienia do egzaminu z uzasadnionej przyczyny, § 19 stosuje się odpowied-nio.

5. Oceny przyczyny usprawiedliwiającej nieprzy-stąpienie do egzaminu w wyznaczonym terminie doko-nuje przewodniczący zespołu egzaminacyjnego, kieru-jąc się zasadami określonymi w przepisach o uspra-wiedliwianiu nieobecności w pracy.

6. Osoba ubiegająca się o stwierdzenie kwalifikacji, która uzyskała negatywny wynik egzaminu, o którym mowa w § 21 ust. 7, może ponownie przystąpić do eg-zaminu w danej kategorii prac geologicznych nie wcze-sniej niż po upływie sześciu miesięcy od dnia, w któ-rym przeprowadzono egzamin.

§ 23. 1. Organ administracji geologicznej właściwy do stwierdzenia kwalifikacji wydaje świadectwo, które-go wzory stanowią załączniki nr 1—3 do rozporządze-nia.

2. Minister właściwy do spraw środowiska prowa-dzi rejestr wydanych świadectw stwierdzających kwa-lifikacje, o których mowa w § 2 ust. 1.

3. Wojewodowie, przy których działają okręgowe geologiczne komisje egzaminacyjne, prowadzą reje-stry wydanych świadectw stwierdzających kwalifika-cje, o których mowa w § 2 ust. 2.

§ 24. 1. Ustala się wynagrodzenie dla członków ko-misji egzaminacyjnych w wysokości:

- 1) przewodniczący — 3,5%
- 2) członkowie — 3,0%
- 3) sekretarz — 3,0%

— przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, o któ-rym mowa w § 20 ust. 1, od każdego egzaminowane-go.

2. Koszty związane z przeprowadzeniem egzaminów są pokrywane ze środków zaplanowanych w budżetach właściwych dysponentów.

§ 25. Nie wymaga się:

- 1) świadectwa stwierdzającego kwalifikacje do dozoru prac geologicznych i kierowania robotami geologicznymi kategorii XI i XII, wydanego w trybie określonym niniejszym rozporządzeniem, od osób kierownictwa lub dozoru ruchu zakładu górniczego posiadających kwalifikacje stwierdzone przez właściwy organ nadzoru górniczego,
- 2) ogólnych i zawodowych kwalifikacji w zakresie geologii od osób wykonujących szybiki i wykopy w ramach robót górniczych.

§ 26. Przepisy rozporządzenia odnoszące się do osób posiadających dyplom ukończenia studiów wyższych na kierunkach górnictwo i geologia lub geografia stosuje się odpowiednio do osób posiadających dyplomy ukończenia studiów wyższych na kierunku górnictwo o specjalności geologicznej lub studiów wyższych obejmujących nauki geologiczne.

§ 27. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2002 r.

Minister Środowiska: *S. Żelichowski*

Załączniki do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 19 grudnia 2001 r. (poz. 1776)

Załącznik nr 1

WZÓR

Warszawa,

minister właściwy do spraw środowiska

ŚWIADECTWO

Na podstawie art. 31 ust. 1a pkt 1 i ust. 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 27, poz. 96 ze zm.) stwierdzam, że:

Pan/i.....

syn/córka urodzony/a w

posiada kwalifikacje do wykonywania, dozorowania i kierowania pracami geologicznymi kategorii,
w zakresie:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Nr

Minister

okrągła pieczęć sucha

WZÓR

..... dnia

WOJEWODA

ŚWIADECTWO

Na podstawie art. 31 ust. 1a pkt 2 i ust. 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 27, poz. 96 ze zm.) stwierdzam, że:

Pan/i.....

syn/córkaurodzony/a.....w.....

posiada kwalifikacje kategorii XI w zakresie:

**wykonywania czynności dozoru geologicznego nad robotami
geologicznymi, z wyjątkiem badań geofizycznych.**

Nr

Wojewoda

W Z Ó R

..... dnia.....

WOJEWODA

Ś W I A D E C T W O

Na podstawie art. 31 ust. 1a pkt 2 i ust. 3 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 27, poz. 96 ze zm.) stwierdzam, że:

Pan/i.....

syn/córka.....urodzony/a.....w.....

posiada kwalifikacje kategorii XII w zakresie:

**kierowania w terenie robotami geologicznymi wykonywanymi
poza granicami obszaru górniczego lub wykonywanymi bez użycia materiałów
wybuchowych albo gdy projektowana głębokość wyrobiska nie przekracza 100 m.**

Nr

Wojewoda